

Till utbildningsnämnden

Yttrande

Utbildningsnämnden

Dnr: 588224

Handläggare:

2024-09-06

Patrik Lundh

Förslag till yttrande: Arbete/insatser med att främja skolnärvaro i grundskolan

Bakgrund

Under våren 2024 genomfördes två granskningar i syfte att bedöma om utbildningsnämnden säkerställer en ändamålsenlig utbildning vad gäller likvärdighet avseende arbete/insatser för att främja skolnärvaro. En för grundskolan och en för gymnasieskolan. Granskningarna syftade även till att bedöma om den interna kontrollen inom området är tillräcklig.

Den samlade bedömningen från granskningarna visade att utbildningsnämnden i allt väsentligt säkerställer en ändamålsenlig utbildning vad gäller likvärdighet avseende arbete/insatser för att främja skolnärvaro samt att den interna styrningen inom området inte är helt tillräcklig.

Mot bakgrund av granskningsresultatet lämnades följande rekommendationer till utbildningsnämnden.

- Att överväga att förtydliga strukturen för det systematiska kvalitetsarbetet i ett styrdokument. Detta för att säkerställa att roller och ansvar samt former för arbetet är tydliga. Ett formellt styrdokument kan revideras vid behov för att säkerställa att det har avsedd effekt.

- Att säkerställa att det centrala närvaroteamets roll och arbete i att hantera frånvaro är tydligt och känt för all personal i grundskolan.
- Att följa upp och utvärdera vilken effekt den nya arbetsgången/rutinen har på elevers närvaro/frånvaro respektive mentorers arbetssituation och vid behov justera arbetsgången för att få avsedd/ökad effekt.
- Att säkerställa att dokumentationen på skolenhets- och huvudmannanivå innehåller uppföljning och analys av elevers närvaro och frånvaro samt insatser/arbete för att främja närvaro och motverka/hantera frånvaro.
- Att säkerställa att nämnden får ta del av resultatet av genomförda resultatdialoger och uppföljningar samt att nämnden får en löpande rapportering om påbörjade utredningar avseende skolfrånvaro. Genom en utvecklad dokumentation och redovisning kan nämnden få ett underlag där eventuella brister i arbete/insatser och förutsättningarna för detta arbete framgår och därigenom vidta aktiva åtgärder som direkt svarar på bristerna.

Förslag till yttrande

Granskningens rekommendation: Att överväga att förtydliga strukturen för det systematiska kvalitetsarbetet i ett styrdokument. Detta för att säkerställa att roller och ansvar samt former för arbetet är tydliga. Ett formellt styrdokument kan revideras vid behov för att säkerställa att det har avsedd effekt.

Svar: Utbildningsnämndens verksamheter styrs i hög grad av skollagen och andra tillämpliga lagar, läroplaner för de olika skolformerna, andra förordningar samt statliga styrdokument. Kommunala styrdokument inkluderar kommunplanen, strategiska program och andra övergripande policys som beslutats av kommunfullmäktige, samt nämndens reglemente. Baserat på denna kommunala styrning fastställer utbildningsnämnden en verksamhetsplan.

Utbildningsnämndens verksamhetsplan utgår från de mål och ramar som fullmäktige har beslutat om. Planeringen utgår också från en nulägesanalys av verksamheternas

resultat och förutsättningar. I verksamhetsplanen prioriteras de insatser som bedöms ge bäst effekt för att kraftigt förbättra resultaten.

Förutom de prioriterade mål och indikatorer som anges i verksamhetsplanen, har alla skolledare ansvar för att genomföra det grunduppdrag som följer av skollagen, andra lagar och förordningar samt olika kommunala styrdokument. Grunduppdraget följs upp genom resultatdialoger i alla verksamheter, årliga uppföljningar i det systematiska kvalitetsarbetet, delårs- och årsredovisningar till nämnden samt kontinuerlig uppföljning av barn och elevers utveckling med olika indikatorer och nyckeltal.

Varje skolledare utgår i sin planering från nulägesanalysen för sin verksamhet i förhållande till grunduppdraget och nämndens verksamhetsplan. De beslutar om vilka mål och aktiviteter som behöver prioriteras i den egna verksamheten. Alla skolledare ska i sin uppföljning kunna redogöra för hur den egna verksamheten bidrar till att uppfylla grunduppdraget och nämndens mål.

Att säkerställa att det centrala närvaroteamets roll och arbete i att hantera frånvaro är tydligt och känt för all personal i grundskolan.

Svar: Inför läsåret 2023/24 har "Utbildning Gävles arbetsgång vid skolfrånvaro" tydliggjort Centrala närvaroteamets uppdrag med utgångspunkt för döljande fyra delar:

- Utökad utredning
- Ärendekonsultation
- Kartläggning av kunskaper som en del i skolnärmandet
- Fortbildning

Detta har kommunicerats med rektorer enligt överenskommelse med verksamhetscheferna för respektive verksamhet. Centrala elevhälsans personal har god kännedom om Centrala närvaroteamets uppdrag, vilket har varit till stor hjälp i respektive elevhälsoteam (EHT).

Att följa upp och utvärdera vilken effekt den nya arbetsgången/rutinen har på elevers närvaro/frånvaro respektive mentorers arbetssituation och vid behov justera arbetsgången för att få avsedd/ökad effekt.

Svar: Utbildning Gävles nya arbetsgång vid elevfrånvaro implementerades under läsåret 2023/24 och gäller för alla skolformer. Under läsåret har arbetet med att förebygga frånvaro och främja närvaro genomförts enligt denna gemensamma arbetsgång. Arbetsgången är uppdelad i fyra ansvarsområden:

- Mentor - tidiga insatser och kontakt
- Biträdande rektor/Elevhälsoteam - utredning av elevs frånvaro
- Centrala närvaroteamet - fördjupad utredning och rådgivning
- Rektor/huvudman - analys och främjande åtgärder

I mars 2024 påbörjades en utvärdering av arbetsgången. Utvärderingen bestod av enkätfrågor till lärare och elevhälsopersonal samt gruppintervjuer med biträdande rektorer och rektorer, uppdelade efter skolform.

Utvärderingen visade att inom grundskolan, anpassad grundskola och anpassad gymnasieskola har utredningar genomförts utan att anmälas till huvudman. Inom gymnasieskolan är förhållandet det motsatta; majoriteten av anmälningarna till huvudman har inte lett till en utredning av elevs frånvaro. Utvärderingen belyste även mentorernas arbetssituation.

Arbetsgången har förtydligats inför läsåret 2024/25, med utgångspunkt för de synpunkter som framkom i utvärderingen. Den uppdaterade arbetsgången utgör därmed ett tydligt styrdokument för Utbildning Gävles verksamheter.

Att säkerställa att dokumentationen på skolenhets- och huvudmannanivå innehåller uppföljning och analys av elevers närvaro och frånvaro samt insatser/arbete för att främja närvaro och motverka/hantera frånvaro.

Svar: Elevers närvaro och frånvaro hanteras inom ramen för det kommunövergripande målet "Kraftigt förbättrade resultat i Gävles skolor" och målnedbrytningen "Tryggheten och närvaron i skolan ska öka". På huvudmannanivå följer Utbildning Gävle upp elevers närvaro och frånvaro i alla skolformer vid delårsrapport 1, delårsrapport 2 samt i årsredovisningen. Mätningarna görs per skolform och den efterföljande analysen ligger till grund för förebyggande och främjande åtgärder inom respektive verksamhet.

I samband med den uppdaterade frånvarorutinen är förtydligat att varje skolenhet minst en gång per termin skall analysera elevernas närvaro och frånvaro baserat på uppdaterad statistik. Analysen sker i Utbildning Gävles system för att dokumentera och följa upp systematiskt kvalitetsarbete och ligger till grund för förebyggande och främjande åtgärder inom respektive rektorsområde och skolenhet. Analysen och åtgärderna diskuteras med huvudmannen i resultatdialoger varje höst och vår.

Att säkerställa att nämnden får ta del av resultatet av genomförda resultatdialoger och uppföljningar samt att nämnden får en löpande rapportering om påbörjade utredningar avseende skolfrånvaro. Genom en utvecklad dokumentation och redovisning kan nämnden få ett underlag där eventuella brister i arbete/insatser och förutsättningarna för detta arbete framgår och därigenom vidta aktiva åtgärder som direkt svarar på bristerna.

Svar: Elevers närvaro och frånvaro hanteras inom ramen för det kommunövergripande målet "Kraftigt förbättrade resultat i Gävles skolor" och målnedbrytningen "Tryggheten och närvaron i skolan ska öka". På huvudmannanivå följer Utbildning Gävle upp elevers närvaro och frånvaro i alla skolformer vid delårsrapport 1, delårsrapport 2 samt i årsredovisningen. I alla rapporter görs från och med 2024 kvantitativa mätningar av avseende elevers närvaro eller frånvaro i grundskolan. Mätningarna görs per skolform

och den efterföljande analysen ligger till grund för förebyggande och främjande åtgärder inom respektive verksamhet.

Åtgärderna presenteras inför nämnden i samband med delårsrapporterna och årsredovisningen. Vid nämndens sammanträde i december kommer implementeringen och effekterna av den nya arbetsgången rapporteras för nämnden.

Tomas Hartikainen
Sektorchef
Utbildning Gävle